

Thær Kramer

U. B. BERGEN
Ms. 1808 C 1

Du maa imdøksyldt mit sidste
brev - det var vist meget
idiotisk; - jeg tænkte jeg skulde
skrevet bedre endnu i julen -
men da blev her overforandring
af asthmeaen, som har holdt sig
vækket lige siden i oktober begyndt
atter at plæge mig, - og nu siden
har vi haft et næsten egyptisk
mørke og styggevær, saa det har
veret umuligt at male, - jeg har
agtaa koret mig for at seje end
til Myklebust for de elendige
veje og farts skyld, - jeg savner

nu mere end nogensinde et
atelier - det er jo meningpløst
at have sit arbeidsrum udster
en halv mil derfra, hvor man
bor (det er over en fjerding derfra
til Hyllested). —

Men jeg faar nu ikke vente med at
faa atelieret færdig nu, - det faar
være til høsten, - mine arbeidsfolk
er reist, - jeg havde ikke saad at
have dem længe og skylder dem
mange penge, - men de har lovet
at vente mig med pengene. —

Nu udtøp nu brænder jeg arbeide
for at "skaffe" til at faa atelieret
færdig og klare alle mine andre

forpligtelser, - her er vankelige tider
da dyrtiden rygtes ud af handels-
markene til sidste rest mî - de
fører vel at udgangen er forestaa-
di, og det gjelder at presse den
sidste blod draabe af fattigfolk.
Vi ser stadig i avisene om „udgang“
paa adskillede varer, men her er
det endnu „opgang“. Vilcar holdt
paa lige siden i høst at kjøbe mel
bare i kilovis i baab om udgang,
og det har vi selvfølgelig tabt paa.
Men her vi nu endelig faaet 100 re
afslag paa mel - det er det første
tegn til udgang - men nu tænk
te jeg at spørge dig, hvornegot melst

koster i Bergen, - dit er jo regtig nok
dyr fragt - jeg måtte betale
nesten 30 kr. for en tönde ild
i fragt fra Norland - og næsten
dit samme i fragt for et gam-
melt billede, som mor havde
solgt, og som jeg ikke vildt
forandret noget på forud dit
kom til fremmede. - Her er
prisen paa livetmel 1,40 pr. kg.
(i kilovis allr. "detail").

Jeg tror fragten pr. sack blir $\frac{12}{5} = 15$ kr.
og da kan det hende, dit ikke
lommer sig at kjøbe i Bergen,
- dit er jo også megen klüss med
at få det op fra Førde, og man
resikrer at få det opspist af rottem

der nede, eller det farsvinder
som med materialerne, - ja nu
har jeg endelig ved trædsler og gør
kjøft faaet dem til rette i Sørde-
neden vii expeditioner, har lagt dem
slig, at de har ligget udpakket af
varer for, eller han har overladt
dem ved feitlagtig til alle de
træskjær og snedkerkørsler som er
her, eller han paa anden maade har
leveret dem ud feitlagtig og nu har
maattel skaffe nye igjen, - dit veed
ikke, - han er i et livet fall
ikke blid paa mig for mine
"skriverier", som han kalder det.
Men for mig blev det dog lat, da
det den gang var lit at faa mate-
rialerne op med bilerne og godt
føre (det er jo snart 2 maaneder siden)

og nu er det umuligt fore - nu
har - og var tæt nedenfor i andenste foldest
og færde - og umuligt at få leie
hest, - da ingen hader lust til i sligt
fore, - materialerne maa da ligge, -
og jeg kommer ret til at måtte
betale en masse lagerpris og "over-
liggsmuldt" (dannopdrifts rebskaberne
har nemlig sat op noget sligt for den
"dampdag", som vareminder findes fra
expeditionen, - for at bringe folk til
hurtigt at afhente sine varer).

Her er også sligt vejr, at materialerne
vildt blive ødelagt af veder,
om de skilder hentes nu.

Som du ser er der en masse van-
skeligheder ved at bo i en fjeldbyg-
og adskillige extra udgifter - særlig
nu for tiden. - Jeg har præstet

med lidt tegning, men det skaffer
lidet mors - Meyer skriver stadig
at jeg maa sende „de meget omtalte
og anskrevne billeder“ - - , Robarbra-
billedet har jeg malet lidt paa og tankte
at jeg skalde klarer at paa malet et
nyst til Meyer, - saa jeg fik besluttet
at gaa til dig, - det som du lekte
bedst, - saa er dit nu jeg forstod
dig, skalde jeg ingen omforandring
gjøre med andet end æpletæret, og
og smaa julefigurerne til venstre - jeg
skal desværelse være yderst tillig
overfor dig, men jeg tør ikke love
at Meyer ikke se, at det er et
andet billede og fordrer det første.
Billedet, ^(dit du har kun) (paa dypfleibust) af samme
motiv - er adskillelig mindre og af et
mere langstrakt format, saa jeg er red

han straks se, at det er et andet
billede - i grunden har de to billeder
intet andet tilfælles end kontrastfigurer
(engel), som er i næsten samme stilling
paa begge billeder, og saa er det præ-
stegaardshaugen, som dog er seet fra
forskjellige steder paa de to billeder,-
saa at troen er helt forskellige
i form og højning. — Baggrunden
er helt anderledes - baggrunden liggle-
des (men den kunde kanskje bringes
til liged). — Jeg har sagt til
Herrn, at jeg vil anarbeide billede,
saa noget forandring man kan vente
sig. — Jeg vilde gerne træflet
dig et trænigt til jul, men jeg sidste
uke ikke, hvilket du kunde bryde
dig om; - kan du ikke være saa
snild at sige mig, om der er noget
af det, du har seet af mine trænigt,
som du kunde bryde dig om at ha?

Jeg sendte Meyer et tryk af
 "jūnnat" ("stort filz", som fra
 Nørh — gud ved af hvilken gråd — kaldte
 det). Meyer var meget begejstret og
 syntes det var det bedste, han havde set
 af mine tresnit, — bare han nu mente
 det, — man maa jo sige noget pent om
 en "forsening". Jeg fik ham til at be-
 stille hos Neumann (som havde kjøbt to
 tresnit gennem Meyer) en del varer og
 Meyer skrev til mig en tid før jul, at
 han ville have betalt min regning hos
 Neumann (122 kr.), og at han ville faa
 lov at betrætte det som en julegave
 fra ham til mig. — Jeg svendte mig
 da at trykke ham et tryk af "jūnnat",
 og jeg troede jeg var heldig med trykket, — jeg
 lod den tørre over oven for hver plade, og
 jeg troede det er en heldig metode, — da
 man sandsedig faa se, hvor meget hver
 farve med tiden vilde blive, saa da den

fik „det sig“; (man kan paa denne maae
fremskynde den saakkaldte „Nachdunkeln“
som typiskne kalder det). Man børde
alltid have sine malerier saalange
leos sig, at man fik se, hvorledes
farven med tiden vilde „satte“ sig, eller
forandres sig; — de fleste farver blir
jo bedre „patineres“, men vælterfarvet
dene kan jo forandres slig, at det kan
blive nødvendig at foretage en retouche
og under denne retouche gælder det
da kør at bruge ~~bare~~^{bare} de 5-6 absolut
uforanderlige farver, som findes i
vor nuværende farveindustri; — under
arbeidet med et maleri finder jeg
det baade meningsløst og uteaaleligt
at skulle tanke paa, hvilke farver,
som forandres ved blandning; — det er
ogsaa umuligt at huske det i farven.
Og at redusere sin palet ned til 5-6
farver vilde ogsaa være meningsløst.

Naar man idder billede til ~~mønster~~
og bekjendte kan man jo som regel
paa anledning til at foretage retouché,
naar denne „næchdemekken“ efter
5-6 aars forløb er nogensinde faldbyrdet;
men overfor fremmede er det umuligt,
og derfor bør man som sagt hold
en tid paa sine ting. Da malerier
er tykkere maling paa-end et træsnit,
vil jeg ikke være at bruge kunstig
tørring over idd for at påskynde
farvernes „samarbeide“ i et maleri.—
Flige fortalte mig, at du ønskede,
at jeg skulle sende dit sidste halv-
fertige arbeide „stillebenet“, saa du
fik se det, — du vildt sende det
tilbage igen straks, — saa han, — ja jeg
skulde gjerne gjort det, men det er
lidt stort over 1m. i kortestekant, saa
der blev vanskeligheder med forsendel-
sen, — kasse har jeg hellu' ikke.

Torresten har jeg føreløbig ødelaat det,
jeg blev sint paa det, - men alt
er meningen at tage fat paa det
igen. Opravnen er vanskelig kansk
imulig - (blanding af dagslys og ildslags
- næsten uden skærpe). —

Det er iallefald imuligt at gjøre
sigt i den atelier, og det var
vanskelligheden i høst med dette
"stilleben", som egentlig bestemte
mig til at lave mere end jeg
fra først af var tænkt. —

Ja nu kommer jeg og plague dig
som sedvanligt; — Det er snart
Engels fødselsdag, og han har i aar
vis ønsket sig at faa i fødselsdag-
gave - enklede til kjøkkenet
huner i slige, omstændigheder - har
ingen pike børn og har haft meget
at stræve med - og stadig og daglig

vark af dette lyøkkengulvet, som
blir saa høstigt skidt og vredt
i dette sneblud og regn om hinanden -
(erlig var det vanskelig da vi havde
arbeidsfolk). Vi reaede os rigtig nok
fra at anskaffe linoleum, - da det
baade var dyrt og ubeholdbart, men
hvis det nu er begyndt at blive
billigere, kunde du kanske være
saæ vanlig at bede en eller anden
handelsmand sende os nogle prøver
(jeg har engang set noget rigtigt godt
i blaat og gældt men det er sel
ikke at afdrive nu - det var "rædt" i
mønstret og det synes jeg er penest).

Gulvet er ca 2×4 meter (egentlig
lidt over 2 m. bredt, men det kan
ordnes med lister) Trov du Flæze
kan klare at lægge ned linoleum
og bruger man nogen slags lin,
cement, lak eller fernis under?
Ja undskyld, at jeg plager dig, men

jeg har endnu en post - du
misker ir talte om støvler til
mig i Sommer, - jeg synes denne
elendige kroppen kunne klare
sig en stund endnu uden, -
jeg sparer jo paa alt, som angaaer
min elendige krop; - nu gør
det imidlertid ikke længre med
reparationer af skoene, - det er
angaaer 6-7aar siden jeg anskaffede
mig nye; - men prisene er
jo like høje, og nu har jeg tankt
at faa arbeidet mig et par her
lignerne, men her er dog
mangel paa lærer; - det jeg nu
ville glæde dig med var at faa
en lastefabrik at sende mig et
par lærer, men jeg hænder ikke

nùmmer = størrelsen, jeg tager derfor
et maal saa stort, at jeg kan ha
anledning at skjære dum til selo,
efter som det passer, — jeg ved ikke,
om der er forskel paa brudden (ca 10cm),
men langden man vøre 30cm eller
derover. Hvis du samtidig vender
 mig lidt tyndt men sterkt lør
 til overler, vilde jeg vøre dej meget
 taknemlig, — dit som man har
 her paa butikkerne er baade tykt
 og sprødt — at have god kvali-
 tet i overledret gjør et shoper
 dobbelt i verdi, — da man kan
 halvholde det dobbelt saa mange
 gange. Jeg vedlægger Kr. 50,- Du
 kan gøre paa saa meget, at jeg
 faar noget til børnenes øgaa, vi de
 slider mi ud et par sko pr. maaned.

jeg undbrakte mig for, at det typiske
 der skældte være længst, men det
 har jeg opdaget er feilagtigt, det
 værre aldrig men raatuer og smømer
 og blir stort, blaae folder, som aldrig
 gør ud, sjæver økse og krymper.

Det hjemmebagde der var også
 hest- og slag folder men var til gjen-
 gjeld iagjemmentraueleg for vrede;
 men det er jo ikke dette typiske lybs-
 der, - som vi faar her, - enten man
 nu kalder det "pettblad" eller andre
 tilsyneladende solide navne.

Ja men har jeg plaget deg meget. Had
 jeg mi fra vide, hvor træsigt jeg.
 skal paa lov at trykke til dig, jeg
 vil også gernere male dig noget buefa,
 men da skal du velge ud motivet
 her paa stedet. Med de bedste hilsener
 fra os alle her til dig af familie din
 hengiven Nikolai Astrup